

Opetus- ja kulttuuri- ministeriö

Päätös

16.11.2020

VN/25277/2020
VN/25277/2020-OKM-1

Opetushallitus

Osaamisen ennakointifoorumin käynnistäminen ja ennakointiryhmien nimeäminen sekä niiden toiminnan organisointi

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös

1. Taustaa

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteisenä ennakkoinnin asiantuntijaelimenä on vuodesta 2017 lähtien toiminut Osaamisen ennakointifoorumi. Foorumin tavoitteena on ennakkoinnin ohella edistää ja kehittää koulutuksen ja työelämän välistä vuoropuhelua yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen kanssa. Tulevaa kautta valmisteltaessa on kuultu eri sidosryhmiä ja hyödynnetty nykyisen kauden aikana tehdyn ulkoisen arvioinnin suosituksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen koordinoima Osaamisen ennakointifoorumi on tuonut koulutuksen ja työelämän eri osapuolet yhteiseen vuoropuheluun tulevaisuudesta sekä tuottamaan, analysoimaan ja levittämään ennakointitietoa. Tuotetun ennakointitiedon pohjalta on nostettu esille koulutuksen ja osaamisen kehittämistarpeita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö näkee koulutuksen ja työelämän vuoropuhelua edistävän toiminnan tarpeelliseksi myös tulevaisuudessa mm. koulutus- ja osaamistarpeiden ennakkoinnin, koulutuksen kehittämisen sekä koulutuksen ja työelämän kohtaannon parantamisen kannalta. Osaamisen ennakointifoorumi tulee jatkamaan nykyisen ennakointifoorumin työtä. Foorumi asetetaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

2. Osaamisen ennakointifoorumin asettaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt asettaa osaamisen ennakointifoorumin toimikaudelle 1.1.2021 – 31.12.2024 liitteenä olevan osaamisen ennakointifoorumin ohjausryhmän laatiman ehdotuksen mukaisesti.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 135 9335
+358 9 135 9335

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo@minedu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Opetushallitusta organisoimaan Osaamisen ennakointifoorumin toiminnan toimikaudella 2021-2024 ja nimeämään ennakointiryhmät liitteessä 1 kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää Osaamisen ennakointifoorumille ohjausryhmän.

Tavoitteena on, että ohjausryhmän ja ennakointiryhmien jäsenpyyntökirjeet lähetetään samaan aikaan, jotta jäsenesityksiä tekevät tahot voivat paremmin harkita ehdokkaitaan sekä ohjausryhmään että ennakointiryhmiin. Ennakointifoorumin ohjausryhmän ja ennakointiryhmien tulee olla nimettyinä 31.12.2020 mennessä, jotta ennakointifoorumi voi aloittaa toimintansa 1.1.2021.

3. Ennakointiryhmät

Osaamisen ennakointifoorumin ennakointiryhmät ovat:

1. luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö
2. liiketoiminta ja hallinto
3. koulutus, kulttuuri ja viestintä
4. liikenne ja logistiikka
5. majoitus, ravitsemis- ja matkailupalvelut
6. rakennettu ympäristö
7. sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala
8. teknologiateollisuus ja -palvelut
9. prosessiteollisuus ja -tuotanto.

Ennakointiryhmien toimikausi on 1.1.2021 - 31.12.2024.

3.1. Ennakointiryhmien tehtävät

Ennakointiryhmien tehtävät tukevat koko Osaamisen ennakointifoorumin tavoitteita. Ennakointiryhmien tehtävät ovat seuraavat:

- 1 Osallistua osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointiin sekä ennakointitiedon tuottamiseen (laadullinen ja määrällinen ennakointi) Opetushallituksen laatiman ennakointisuunnitelman mukaisesti.
- 2 Analysoida tuotetun ennakointitiedon perusteella työelämän muuttuvia ja uusia osaamistarpeita.
- 3 Tehdä ennakointitulosten pohjalta asianmukaisille tahoille aloitteita, suosituksia ja ehdotuksia koulutuksen kehittämiseksi eri koulutusasteilla sekä seurata niiden etenemistä.
- 4 Edistää ennakointitiedon hyödyntämistä ja tehdä Opetushallituksen tuella Osaamisen ennakointifoorumia tunnetuksi sekä viestiä sen tuottamista ennakointituloksista.

Ennakointiryhmän tehtävät ja osaamis- ja toimialat on määritelty tarkemmin liitteessä 2.

3.2. Ennakointiryhmien jäsenet ja kokoonpano

Ennakointiryhmässä on vähintään 15 ja enintään 25 jäsentä. Jäsenillä ei ole varajäseniä. Ennakointiryhmät voivat olla eri kokoisia. Opetushallitus päättää kunkin ryhmän tarkoituksenmukaisesta koosta kuultuaan eri sidosryhmiä.

Opetushallitus pyytää keskeisiltä järjestöiltä ja muilta ennakointiryhmiin kutsuttavilta tahoilta esitykset ennakointiryhmien jäseniksi. Opetushallitus nimeää saatujen esitysten pohjalta jäsenet ennakointiryhmiin siten, että Osaamisen ennakointifoorumi on kokonaisuudessaan sukupuolten välisen tasa-arvon edistämismääräysmukainen. Ryhmien nimeämisessä on huomioitava molemmat, suomen ja ruotsin kieliryhmät.

Ennakointiryhmässä tulee olla edustettuina työnantajat ja yrittäjät, työntekijät, ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen opetushenkilöstö, ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut, ennakointiryhmän toimialoihin liittyvä tutkimus ja opetushallinto. Opetushallitus nimeää ennakointiryhmiin kaksi jäsentä, joista

toinen on ammatillisen koulutuksen asiantuntija ja toinen ennakkoinnin asiantuntija. Opetushallituksen edustajat toimivat ryhmien sihteereinä.

Ennakointiryhmässä tulee olla yhtä paljon työnantajien ja yrittäjien edustajia kuin työntekijäpuolen edustajia. Työnantajien ja yrittäjien osalta pyritään varmistamaan se, että jokaisessa ennakointiryhmässä on edustus molemmilta tahoilta.

Ennakointiryhmän jäsenistä tulee olla noin puolet työnantajien, yrittäjien ja työntekijöiden edustajia. Edellä mainittujen tahojen yhteenlaskettu vähimmäismäärä ennakointiryhmän jäsenistössä riippuu ryhmän kokonaisjäsenmäärästä. Työnantaja-, yrittäjä- ja työntekijäosapuolten yhteenlaskettu edustajien ennakointiryhmän koosta riippuva minimimäärä ryhmässä on esitetty liitteessä 3.

Ammatillisen koulutuksen edustuksen lisäksi korkeakoulutuksen opetushenkilöstön ja korkeakoulujen edustajat pyritään saamaan sekä ammattikorkeakouluista että yliopistoista. Tätä voidaan kuitenkin arvioida ennakointiryhmäkohtaisesti erikseen niiden vastuulla olevien osaamis- ja toimialojen pohjalta.

3.3. Ennakointiryhmien puheenjohtajat

Ennakointiryhmät valitsevat puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat keskuudestaan. Toimikautensa alussa ennakointiryhmä voi halutessaan sopia, että puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vaihtavat paikkaa keskenään toimikauden aikana.

Ennakointiryhmän puheenjohtajina ja varapuheenjohtajina toimivat työnantajien, yrittäjien ja työntekijöiden edustajat. Mikäli puheenjohtaja on työnantajien tai yrittäjien edustaja, niin varapuheenjohtajan tulisi silloin edustaa työntekijöitä ja päinvastoin. Tästä pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa ennakointiryhmän yhteisellä päätöksellä tai jos tehtävään halukasta puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa ei löydy kummankaan edellä mainitun tahon edustajista.

Tarvittaessa neuvotellen huolehditaan siitä, että ennakointiryhmien puheenjohtajuudet jakautuvat Osaamisen ennakointifoorumin kokonaisuuden kannalta tasapuolisesti työelämäosapuolten kesken. Ennakointiryhmät voivat koota itselleen asiantuntijaverkoston, jonka tehtävänä on laajentaa ryhmän asiantuntemusta ja tukea ryhmää sen tehtävien hoitamisessa.

4. Ohjausryhmän nimeäminen ja tehtävät

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää osaamisen ennakointifoorumin ohjausryhmän jäsenet keskusjärjestöjen ja muiden ohjausryhmään kutsuttavien tahojen esitysten pohjalta. Ohjausryhmässä on enintään 22 jäsentä. Ohjausryhmän toimikausi on 1.1.2021 - 31.12.2024. Ohjausryhmän kokoonpano, tehtävät ja organisointi on määritelty tarkemmin liitteessä 1.

Ohjausryhmän tehtävät ovat seuraavat:

- 1 Suunnitella, ohjata, koordinoita ja kehittää Osaamisen ennakointifoorumin toimintaa yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen kanssa.
- 2 Tukea opetus- ja kulttuuriministeriötä sekä Opetushallitusta Osaamisen ennakointifoorumin ennakointityön koordinoimisessa.
- 3 Seurata ennakointiryhmien ennakointityötä ja muuta työskentelyä.
- 4 Työskennellä vuorovaikutteisesti ennakointiryhmien kanssa sekä tukea ja ohjata ennakointiryhmiä niiden tehtävien toteuttamisessa ja antaa ryhmien työskentelystä niille palautetta.
- 5 Edistää ennakointitiedon hyödyntämistä sekä vaikuttavuutta ja tehdä omalta osaltaan Osaamisen ennakointifoorumia tunnetuksi sekä viestiä sen tuottamista ennakointituloksista.

5. Ennakointifoorumin työn organisointi

Opetushallituksen tulee kytkeä osaamisen ennakointifoorumin työ osaksi osaamis- ja koulutustarpeiden ennakkoinnin prosesseja. Foorumin toimikauden alussa Opetushallitus laatii ennakkoinnin toimintasuunnitelman kuultuaan ennakointiryhmiä ja ennakointifoorumin ohjausryhmää. Opetushallitus tekee ennakkointien aikataulutuksen ennakkoinnin toimintasuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon kulloinkin käytettävissä olevat resurssit sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisen tulossopimuksen linjaukset.

Osaamisen ennakointifoorumi tulee toimikaudellaan 2021-2024 toimimaan lähtökohtaisesti saman suuruisilla resursseilla kuin nykyään. Osaamis- ja koulutustarpeiden ennakkointiin ei ole erillistä pysyvää rahoitusta, vaan ennakkointia tehdään Opetushallituksen toimintameno- ja kehittämisrahoilla. Vuositasolla nykyisen toimintaan käytetyn rahoituksen suuruus on ollut noin 160 000 euroa.

6. Ennakointifoorumin seuranta ja raportointi

Osana toiminnan seurantaan kehitetään toimintatapa ja mittaristo, jonka avulla ohjausryhmä pysyy nykyistä paremmin ajan tasalla ennakointiryhmien toiminnasta ja työskentelystä. Vastaavasti kiinnitetään huomiota siihen, että ohjausryhmän toimintaa tehdään entistä läpinäkyvämmäksi ennakointiryhmiin päin.

Ohjausryhmä raportoi vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle (ja tiedoksi Opetushallitukselle sekä ennakointiryhmille) toiminnastaan. Raportoinnissa ohjausryhmä kuvaa muun toimintansa ohella muun muassa sitä, miten se on toteuttanut tehtäviään.

Ennakointiryhmät raportoivat ohjausryhmälle omasta toiminnastaan puolesta välissä kautta sekä kauden lopussa.

Opetusministeri

Li Andersson

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Liitteet	LIITE 1: Osaamisen ennakointifoorumi 2021 – 2024; Rakenne ja toiminta. ENFO:n ehdotus Osaamisen ennakointifoorumista kaudelle 2021 – 2024 (23.9.2020) LIITE 2: Ennakointiryhmien osaamis- ja toimialat LIITE 3: Työnantaja-, yrittäjä- ja työntekijäosapuolten yhteenlaskettu vähimmäismäärä eri kokoisissa ennakointiryhmissä
Jakelu	Opetushallitus
Tiedoksi	Akava ry Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry Elinkeinoelämän Keskusliitto EK Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry KT Kuntatyönantajat Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry Arene Ry Valtion työmarkkinalaitos / valtiovarainministeriö STTK ry Opetushallitus Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry

Suomen Yrittäjät ry
Erityisavustaja Markus Ylimaa
Erityisavustaja Anna Mäkipää
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
OKM NUOLI Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto
OKM KUPO Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
OKM VAPOS Varhaiskasv. perusopet. ja vapaan sivistystyönos
OKM VIY Viestintäyksikkö
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
OKM LAMOS Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasto
Kirkon työmarkkinalaitos
Sivistystyönantajat ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry
Suomen yliopistot UNIFI ry